

QUICKSCAN FLORA- EN FAUNA
KPN-gebied Alkmaar
aangevulde versie oktober 2013

Opdrachtgever:

GTP VastgoedOntwikkeling bv
Westdijk 19
1847 LH Zuid-Schermer

Datum : 9 oktober 2013

Auteur : M. Kuiper

NatuurBeleven bv
Oostermeerkade 6
1184 TV Amstelveen
Telefoon: 06-29523020
E-mail: info@natuurbeleven.nl

INHOUDSOPGAVE :

1	INLEIDING.....	3
2	BEKNOPT SAMENVATTING FLORA- EN FAUNAWET	4
3.	ONDERZOEKSRESULTATEN	12
	werkgebied.....	12
	bureaustudie	13
	Veldonderzoek	13
	Resultaten aanvullend onderzoek Ruige dwergvleermuis	18
4.	CONSEQUENTIES RESULTATEN.....	22
	Literatuurlijst	24
	Bijlage 1	25
	bijlage 2 vleermuiswaarnemingen 2003-2013	27

1 INLEIDING

Aanleiding

Voornemen is tussen de zuidzijde van het KPN-gebouw en de Ommering in Alkmaar het gebied opnieuw in te richten. In dit kader zal de bestaande rij bomen (populieren, elzen, dennen en wilgen) worden gekapt en vervangen en uitgebreid langs de weg. Tevens zal er een rozenhaag worden vervangen. De nieuw aan te planten iepen zullen een grote maat hebben, zodat er snel weer sprake is van hoog opgaand groen. Dit onderzoek beperkt zich tot het groen in het werkgebied. Gebouwen werden niet onderzocht. Bij renovatie van gebouwen kunnen beschermde vogels of vleermuizen in het geding zijn.

Vanuit de Flora- en faunawet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk.

De wet onderscheidt verschillende typen werkzaamheden met daarbij behorende beschermingsregiems. Ter verduidelijking geven we een korte samenvatting van deze kwesties.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen werkzaamheden met de natuurwetgeving. Tevens geven we adviezen om de zorgplicht voor dieren en planten in te vullen.

Werkwijze

Om bovenstaand doel te bereiken, zijn de volgende werkstappen doorlopen:

- Veldverkenning in het plangebied. Bij deze verkenning wordt een analyse gemaakt van de aanwezige biotopen. Het type biotoop is een belangrijke indicatie welke beschermde soorten zijn te verwachten.
 - Aanvullend worden waargenomen soorten genoteerd – deze waarnemingen zijn uit de aard der zaak niet volledig. Voor specifieke informatie met betrekking tot aanwezigheid van beschermde soorten zijn in het algemeen meerdere onderzoeken over een lange periode nodig. Indien een dergelijk onderzoek nodig is, wordt dit aangegeven.
- Opstellen van een lijst van de mogelijk voorkomende beschermde soorten.
- Formuleren van een conclusie of er sprake is van een conflict met de Flora- en faunawet
 - Zo nodig advies voor nader onderzoek.
 - Zo nodig advies met betrekking tot mitigerende en compenserende maatregelen.

2 BEKNOPTE SAMENVATTING FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (m.u.v. bruine en zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle soorten inheemse amfibieën en reptielen, de inheemse niet bevisbare vissoorten, enkele hieronder genoemde soorten uit andere soortgroepen en enkele niet inheemse soorten.

De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen verschillende typen werkzaamheden en onderscheidt de daarbij beschermde soorten in een drietal tabellen.

Nb: alle vogelsoorten zijn beschermd en staan niet in de opsommingen.

Altijd geldt de zorgplicht.

Ongeacht de activiteit en de soort dient voldoende zorg in acht genomen te worden voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden die beschouwd kunnen worden als bestendig beheer of werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening, is *geen* ontheffing nodig voor de onderstaande soorten (tabel 1). Voor andere werkzaamheden is een ontheffing nodig die alleen wordt gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan gunstige staat van instandhouding van de soort:

Zoogdieren

- aardmuis *Microtus agrestis*
- bosmuis *Apodemus sylvaticus*
- dwergmuis *Micromys minutus*
- bunzing *Mustela putorius*
- dwergspitsmuis *Sorex minutus*
- egel *Erinaceus europeus*
- gewone bosspitsmuis *Sorex araneus*
- haas *Lepus europeus*
- hermelijn *Mustela erminea*
- huisspitsmuis *Crocidura russula*
- konijn *Oryctolagus cuniculus*
- mol *Talpa europea*
- ondergrondse woelmuis *Pitymys subterraneus*
- ree *Capreolus capreolus*
- rosse woelmuis *Clethrionomys glareolus*
- tweekleurige bosspitsmuis *Sorex coronatus*
- veldmuis *Microtus arvalis*
- vos *Vulpes vulpes*
- wezel *Mustela nivalis*
- woelrat *Arvicola terrestris*

Reptielen en amfibieën

- bruine kikker *Rana temporaria*
- gewone pad *Bufo bufo*
- middelste groene kikker *Rana esculenta*
- kleine watersalamander *Triturus vulgaris*
- meerkikker *Rana ridibunda*

Mieren

- behaarde rode bosmier *Formica rufa*
- kale rode bosmier *Formica polyctena*
- stronkmier *Formica truncorum*
- zwartrugbosmier *Formica pratensis*

Slakken

- wijngaardslak *Helix pomatia*

Vaatplanten

- aardaker *Lathyrus tuberosus*
- akkerklokje *Campanula rapunculoides*
- brede wespenorchis *Epipactis helleborine*
- breed klokje *Campanula latifolia*
- dotterbloem *Caltha palustris*
- gewone vogelmelk *Ornithogalum umbellatum*
- grasklokje *Campanula rotundifolia*
- grote kaardenbol *Dipsacus fullonum*
- kleine maagdenpalm *Vinca minor*
- knikkende vogelmelk *Ornithogalum nutans*
- koningsvaren *Osmunda regalis*
- slanke sleutelbloem *Primula elatior*
- zwanebloem *Butomus umbellatus*

Bij het uitvoeren van werkzaamheden die beschouwd kunnen worden als bestendig beheer of werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ordening is *geen* ontheffing nodig voor de onderstaande soorten, tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor andere werkzaamheden of als er niet volgens een gedragscode wordt gewerkt, is een ontheffing nodig die alleen wordt gegeven als er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort:

Zoogdieren

- damhert *Dama dama*
- edelhert *Cervus elaphus*
- eekhoorn *Sciurus vulgaris*
- grijze zeehond *Halichoerus grypus*
- grote bosmuis *Apodemus flavicollis*
- steenmarter *Martes foina*
- wild zwijn *Sus scrofa*

Reptielen en amfibieën

- alpenwatersalamander *Triturus alpestris*
- levendbarende hagedis *Lacerta vivipara*

Dagvlinders

- moerasparelmoervlinder *Euphydryas aurinia*
- vals heideblauwtje *Lycaeides idas*

Vissen

- biermpje *Noemacheilus barbatulus*
- kleine modderkruiper *Cobitis taenia*
- meerval *Silurus glanis*
- rivierdonderpad *Cottus gobio*

Vaatplanten

- aangebrande orchis *Orchis ustulata*
- aapjesorchis *Orchis simia*
- beenbreek *Narthecium ossifragum*
- bergklokje *Campanula rhomboidalis*
- bergnachtorchis *Platanthera chlorantha*
- bijenorchis *Ophrys apifera*
- blaasvaren *Cystopteris fragilis*
- blauwe zeedistel *Eryngium maritimum*
- bleek bosvogeltje *Cephalanthera damasonium*
- bokkenorchis *Himantoglossum hircinum*
- brede orchis *Dactylorhiza majalis majalis*
- bruinrode wespenorchis *Epipactis atrorubens*
- daslook *Allium ursinum*
- dennenorchis *Goodyera repens*
- Duitse gentiaan *Gentianella germanica*
- franjgentiaan *Gentianella ciliata*
- geelgroene wespenorchis *Epipactis muelleri*
- gele helmbloem *Pseudofumaria lutea*
- gevlekte orchis *Dactylorhiza maculata*
- groene nachtorchis *Coeloglossum viride*
- groensteel *Asplenium viride*
- grote keverorchis *Listera ovata*
- grote muggenorchis *Gymnadenia conopsea*
- gulden sleutelbloem *Primula veris*
- harlekijn *Orchis morio*
- herfstschroeforchis *Spiranthes spiralis*
- hondskruid *Anacamptis pyramidalis*
- honingorchis *Herminium monorchis*
- jeneverbes *Juniperus communis*
- klein glaskruid *Parietaria judaica*
- kleine keverorchis *Listera cordata*
- kleine zonnedaauw *Drosera intermedia*

- klokjesgentiaan *Gentiana pneumonanthe*
- kluwenklokje *Campanula glomerata*
- koraalwortel *Corallorhiza trifida*
- kruisbladgentiaan *Gentiana cruciata*
- lange ereprijs *Veronica longifolia*
- lange zonnedaauw *Drosera anglica*
- mannetjesorchis *Orchis mascula*
- maretak *Viscum album*
- moeraswespenorchis *Epipactis palustris*
- muurbloem *Erysimum cheiri*
- parnassia *Parnassia palustris*
- pijlscheefkelk *Arabis hirsuta sagittata*
- poppenorchis *Aceras anthropophorum*
- prachtklokje *Campanula persicifolia*
- purperorchis *Orchis purpurea*
- rapunzelklokje *Campanula rapunculus*
- rechte driehoeksvaren *Gymnocarpium robertianum*
- rietorchis *Dactylorhiza majalis praetermissa*
- ronde zonnedaauw *Drosera rotundifolia*
- rood bosvogeltje *Cephalanthera rubra*
- ruig klokje *Campanula trachelium*
- schubvaren *Ceterach officinarum*
- slanke gentiaan *Gentianella amarella*
- soldaatje *Orchis militaris*
- Spaanse ruiter *Cirsium dissectum*
- steenanjer *Dianthus deltoides*
- steenbreekvaren *Asplenium trichomanes*
- stengelloze sleutelbloem *Primula vulgaris*
- stengelomvattend havikskruid *Hieracium amplexicaule*
- stijf hardgras *Catapodium rigidum*
- tongvaren *Asplenium scolopendrium*
- valkruid *Arnica montana*
- veenmosorchis *Hammarbya paludosa*
- veldgentiaan *Gentianella campestris*
- veldsalie *Salvia pratensis*
- vleeskleurige orchis *Dactylorhiza incarnata*
- vliegenorchis *Ophrys insectifera*
- vogelnestje *Neottia nidus-avis*
- voorjaarsadonis *Adonis vernalis*
- wantsenorchis *Orchis coriophora*
- waterdrieblad *Menyanthes trifoliata*
- weideklokje *Campanula patula*
- welriekende nachtorchis *Platanthera bifolia*
- wilde gagel *Myrica gale*
- wilde herfsttijloos *Colchicum autumnale*
- wilde kievitsbloem *Fritillaria meleagris*

- wilde marjolein *Origanum vulgare*
- wit bosvogeltje *Cephalanthera longifolia*
- witte muggenorchis *Pseudorchis albida*
- zinkviooltje *Viola lutea calaminaria*
- zomerklokje *Leucojum aestivum*
- zwartsteel *Asplenium adiantum-nigrum*

Kevers

- vliegend hert *Lucanus cervus*

Kreeftachtigen

- rivierkreeft *Astacus astacus*

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een *beperkte* vrijstelling voor de volgende soorten, uit tabel 3, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode.

Voor activiteiten in de landbouw en bosbouw geldt geen vrijstelling voor het verstoren van dieren.

Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang.
2. Er is geen alternatief;
3. Doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets.

Op basis van AMvB

Zoogdieren

- das *Meles meles*
- boommartel *Martes martes*
- eikelmuis *Eliomys quercinus*
- gewone zeehond *Phoca vitulina*
- veldspitsmuis *Crocidura leucodon*
- waterspitsmuis *Neomys fodiens*

Reptielen en amfibieën

- adder *Vipera berus*
- hazelworm *Anguis fragilis*
- ringslang *Natrix natrix*
- vinpootsalamander *Triturus helveticus*
- vuursalamander *Salamandra salamandra*

Vissen

- beekprik *Lampetra planeri*
- bittervoorn *Rhodeus cericeus*
- elrits *Phoxinus phoxinus*
- gestippelde alver *Alburnoides bipunctatus*

- grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*
- rivierprik *Lampetra fluviatilis*

Dagvlinders

- bruin dikkopje *Erynnis tages*
- dwergblauwtje *Cupido minimus*
- dwergdikkopje *Thymelicus acteon*
- groot geaderd witje *Aporia crataegi*
- grote ijsvogelvlinder *Limenitis populi*
- heideblauwtje *Plebejus argus*
- iepepage *Strymonidia w-album*
- kalkgraslanddikkopje *Spialia sertorius*
- keizersmantel *Argynnis paphia*
- klaverblauwtje *Cyaniris semiargus*
- purperstreepparelmoervlinder *Brenthis ino*
- rode vuurvlinder *Palaeochrysophanus hippothoe*
- rouwmantel *Nymphalis antiopa*
- tweekleurig hooibeestje *Coenonympha arcania*
- veenbesparelmoervlinder *Bolaria aquilonais*
- veenhooibeestje *Coenonympha tullia*
- veldparelmoervlinder *Melitaea cinxia*
- woudparelmoervlinder *Melitaea diamina*
- zilvervlek *Clossiana euphrosyne*

Vaatplanten

- groot zeegras *Zostera marina*

Op basis van de Habitatrichtlijn bijlage IV

Zoogdieren

- baardvleermuis *Myotis mystacinus*
- Bechstein's vleermuis *Myotis bechsteinii*
- bever *Castor fiber*
- bosvleermuis *Nyctalus leisleri*
- Brandt's vleermuis *Myotis brandtii*
- bruinvis *Phocoena phocoena*
- Euraziatische lynx *Lynx lynx*
- franjestaart *Myotis nattereri*
- gewone dolfin *Delphinus delphis*
- gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*
- grijze grootoorvleermuis *Plecotus austriacus*
- grote hoefijzerneus *Rhinolophus ferrumequinum*
- hamster *Cricetus cricetus*
- hazelmuis *Muscardinus avellanarius*
- ingekorven vleermuis *Myotis emarginatus*
- kleine dwergvleermuis *Pipistrellus pygmaeus*
- kleine hoefijzerneus *Rhinolophus hipposideros*

- laatvlieger *Eptesicus serotinus*
- meervleermuis *Myotis dasycneme*
- mopsvleermuis *Barbastella barbastellus*
- Nathusius' dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
- noordse woelmuis *Microtus oeconomus*
- otter *Lutra lutra*
- rosse vleermuis *Nyctalus noctula*
- tuimelaar *Tursiops truncatus*
- tweekleurige vleermuis *Vespertilio murinus*
- vale vleermuis *Myotis myotis*
- watervleermuis *Myotis daubentonii*
- wilde kat *Felis silvestris*
- witflankdolfijn *Lagenorhynchus acutus*
- witsnuitdolfijn *Lagenorhynchus albirostris*

Reptielen en amfibieën

- boomkikker *Hyla arborea*
- geelbuikvuurpad *Bombina variegata*
- gladde slang *Coronella austriacus*
- heikikker *Rana arvalis*
- kamsalamander *Triturus cristatus*
- knoflookpad *Pelobates fuscus*
- muurhagedis *Podarcis muralis*
- poelkikker *Rana lessonae*
- rugstreeppad *Bufo calamita*
- vroedmeesterpad *Alytes obstetricans*
- zandhagedis *Lacerta agilis*

Dagvlinders

- donker pimperlblauwtje *Maculinea nausithous*
- grote vuurvlinder *Lycaena dispar*
- pimperlblauwtje *Maculinea teleius*
- tijmblauwtje *Maculinea arion*
- zilverstreephooibeestje *Coenonympha hero*

Libellen

- bronslibel *Oxygastra curtisii*
- gaffellibel *Ophiogomphus cecilia*
- gevlekte witsnuitlibel *Leucorrhinia pectoralis*
- groene glazenmaker *Aeshna viridis*
- noordse winterjuffer *Sympecma paedisca*
- oostelijke witsnuitlibel *Leucorrhinia albifrons*
- rivierrombout *Stylurus flavipes*
- sierlijke witsnuitlibel *Leucorrhinia caudalis*

Vissen

- houting *Conegonus oxyrrhynchus*
- steur *Acipenser sturio*

Vaatplanten

- drijvende waterweegbree *Luronium natans*
- groenknolorchis *Liparis loeselii*
- kruipend moerasscherm *Apium repens*
- zomerschroeforchis *Spiranthes aestivalis*

Kevers

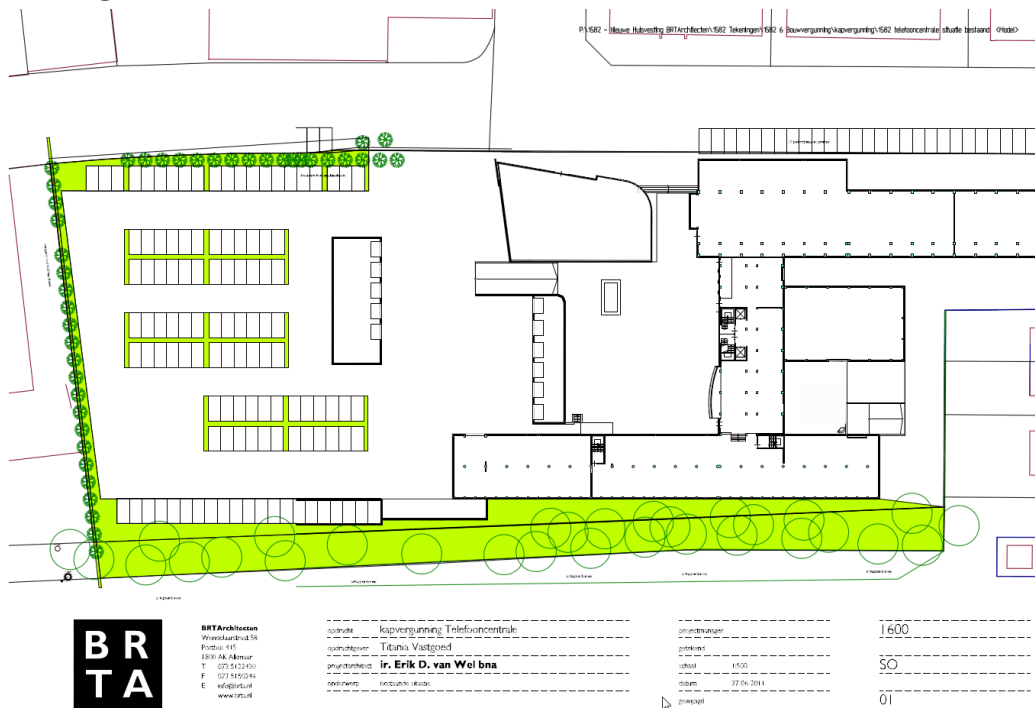
- brede geelrandwaterroofkever *Dytiscus latissimus*
- gestreepte waterroofkever *Graphoderus bilineatus*
- heldenbok *Cerambyx cerdo*
- juchtleerkever *Osmoderma eremita*

Tweekleppigen

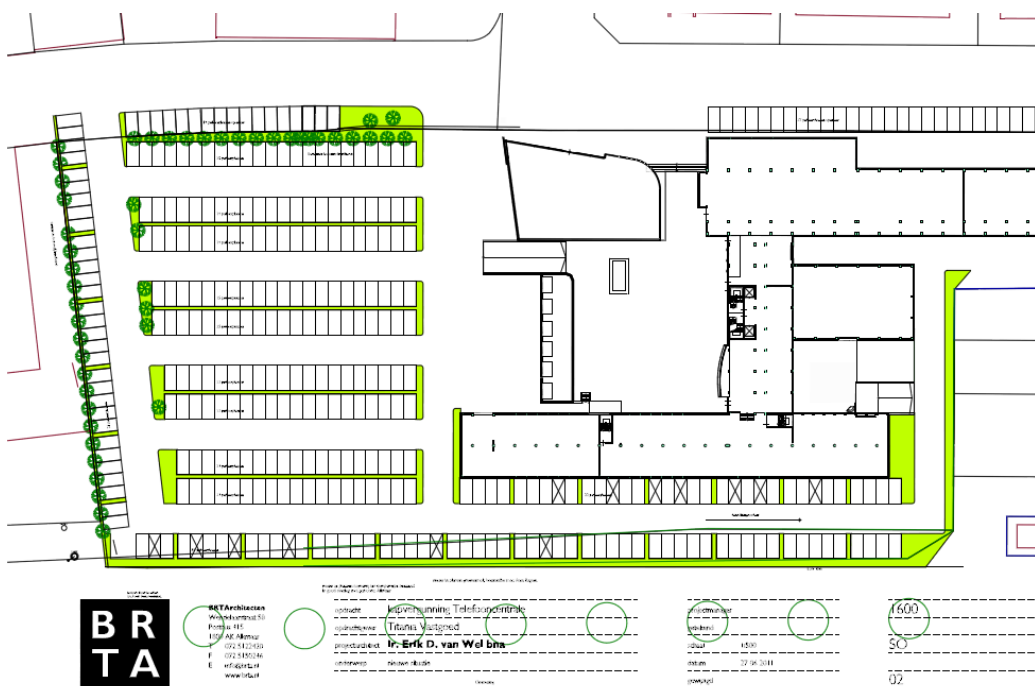
- Bataafse stroommossel *Unio crassus*

3. ONDERZOEKSRESULTATEN

Werkgebied

Huidige situatie

Nieuwe situatie

bureaustudie

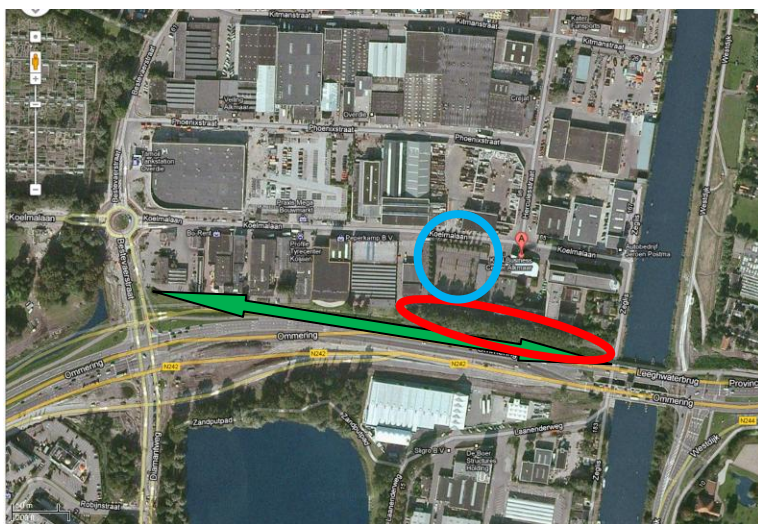
Op de waarnemingssites (waarneming.nl, telmee.nl) en in de soortenatlassen is geen informatie voor handen met betrekking tot broedvogels, beschermde amfibieën, reptielen of insecten die specifiek tot het (kleine en ontoegankelijke) werkgebied is te herleiden. Waarnemingen op enige afstand van het werkgebied zijn niet relevant voor deze soortgroepen.

We hebben wat betreft de vleermuizen waarnemingen tot een kilometer rondom het werkterrein verzameld. Deze informatie is in een bijlage toegevoegd en wordt hieronder behandeld.

Daarnaast vonden we dat dhr. A. van Diepen op deze locatie op 17 oktober 2012 (gewone) dwergvleermuis en meervleermuis heeft waargenomen (www.vleermuisproject.nl)

Veldonderzoek

Het eerste onderzoek is uitgevoerd op 1 februari 2012 door dr. M. Kuiper (CV als bijlage toegevoegd). Tijdens dit onderzoek werd het aanwezige biotoop fotografisch vastgelegd en geanalyseerd. Deze analyse houdt in dat op basis van een expert judgement wordt geschat welke (beschermde) soorten al dan niet van het specifieke biotoop gebruik kunnen maken. (Een uitgebreid onderzoek naar vissen is bijvoorbeeld overbodig in de bomen, maar vleermuizen verdienen ander onderzoek.) Tevens werd met de verrekijker gericht gezocht naar mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en meerjarig gebruikte vogelnesten.

Op de groene lijn komen nieuwe bomen – iepen. De rode lijn geeft aan waar het huidige bomenbestand wordt gekapt. In combinatie met de nieuw te planten bomen zal er een haag van botanische rozen worden aangepand. Blauw: parkeerplaats waar bestaande bomen gehandhaafd blijven.

Situatie op moment van onderzoek. Forse populieren (diameter 70-100 cm), enkele grote wilgen ((80 cm) en enige tientallen kleine elzen (diameter 10-25 cm) en 2 dennen.

NB: in de nieuwe situatie wordt de bomensingel verder doorgetrokken.

Ondergroei is al gekapt. In de nieuwe situatie zullen hier iepen en een rozenhaag staan.

Naast de populieren enkele dennen.

Te verwachten beschermde soorten

Het biotoop bestaat uit forse, gave populieren en wilgen die groeien op een op het moment van onderzoek vrijwel kale bodem. Daarnaast groeien er enkele dennen en enkele tientallen, vermoedelijk spontaan opgekomen, elzen. Op basis van de kenmerken van dit biotoop kunnen we concluderen dat de vogelende beschermde soorten aanwezig *kunnen* zijn.

Beschermde broedvogels

Beschermde broedvogels zijn op deze locatie te verwachten. Algemene parksoorten als houtduif, merel, zanglijster, roodborst, winterkoning, heggenmus, fitis, tjiftjaf, zwartkop, vink of groenling zijn mogelijk. Meerjarig gebruikte nesten zijn niet aangetroffen – ook niet van kraai of ekster.

Beschermde planten

Beschermde planten van wilde oorsprong zijn niet te verwachten omdat het een sterk beschaduwde en zeer voedselrijke locatie is. Geen beschermde soorten in de literatuur.

Kleine zoogdieren

Algemene kleine zoogdieren als bosmuis, mol of huisspitsmuis zijn mogelijk aanwezig. Het kleine biotoop – enkele bomen in een drukke, stenen omgeving langs een hoofdverkeerweg sluit zeldzame, veeleisende soorten uit.

Het voorkomen van beschermde insecten is niet te verwachten – beschermde soorten zijn nog nooit in de wijde omgeving waargenomen.

Vissen

Vissen zijn niet te verwachten omdat die slecht overleven in bomen.

Amfibieën

Algemene amfibieën zoals bruine kikker of gewone pad zijn gezien de geïsoleerde ligging niet waarschijnlijk, maar kunnen niet geheel worden uitgesloten. De volstrekt geïsoleerde ligging en het droge bosbiotoop sluit streng beschermde soorten als ringslang, rugstreeppad en kamsalamander uit.

Vleermuizen

Uit een bureaustudie¹ blijkt dat in het gebied van ongeveer een kilometer omtrek rondom het werkterrein primair gebouwbezonende soorten als gewone grootoor, gewone dwergvleermuis en laatvlieger bekend zijn. Deze soorten, met name de gewone grootoor en gewone dwergvleermuis, maken gebruik van bomen als jachtgebied en als route-markering. Dit kan het geval zijn bij dit bomenbestand.

Boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis zijn waargenomen in de wijdere omgeving (bron: *Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland - Werkatlas 2011*). Van deze soorten is bekend dat ze in oude, holle eiken en beuken op landgoederen verblijven, niet in gave populieren. Er is met de verrekijker gezocht naar hollen en spleten en deze zijn bij deze bomen, die nog in een goede conditie verkeren, niet waargenomen. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden niet verwacht.

De ruige dwergvleermuis is eveneens bekend uit de regio (bron: *Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland - Werkatlas 2011*). Deze soort kan paarverblijfplaatsen hebben in grotere populieren en wilgen. De aanwezigheid van dergelijke paarverblijven in de nazomer is hier niet uit te sluiten.

¹ Kees Kapteyn, Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Uitgave van de Provincie Noord-Holland. Haarlem 1995.

Herman Limpens, Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Utrecht 1997.

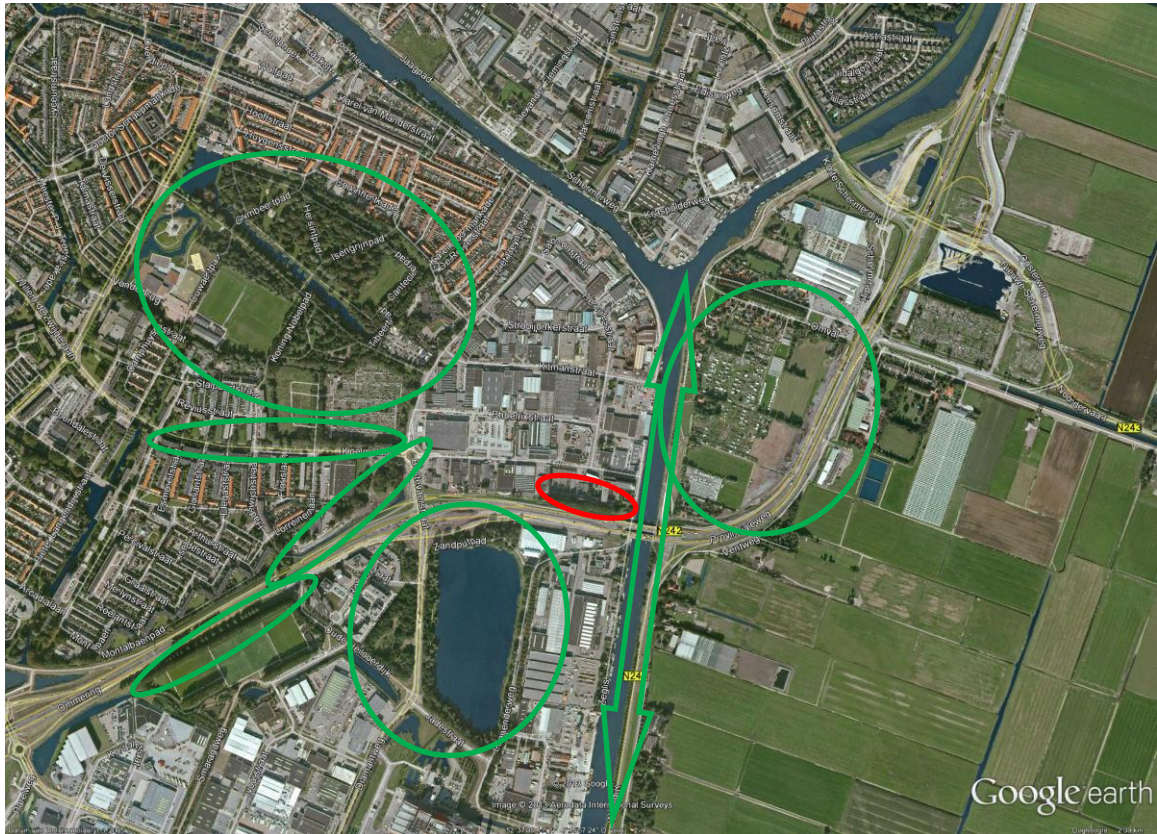
Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland -Werkatlas 2013.

Zoogdieratlas.nl

Waarneming.nl

Telmee.nl

Zie bijlage voor waarnemerskaarten

Rood: werkterrein waar populieren etc. vervangen worden door iepen.

Groen: geschikt leefgebied voor vleermuizen.

Conclusie: de rol van populieren is bescheiden voor de in de regio levende vleermuispopulaties.

Resultaten aanvullend onderzoek ruige dwergvleermuis

Gezien het feit dat:

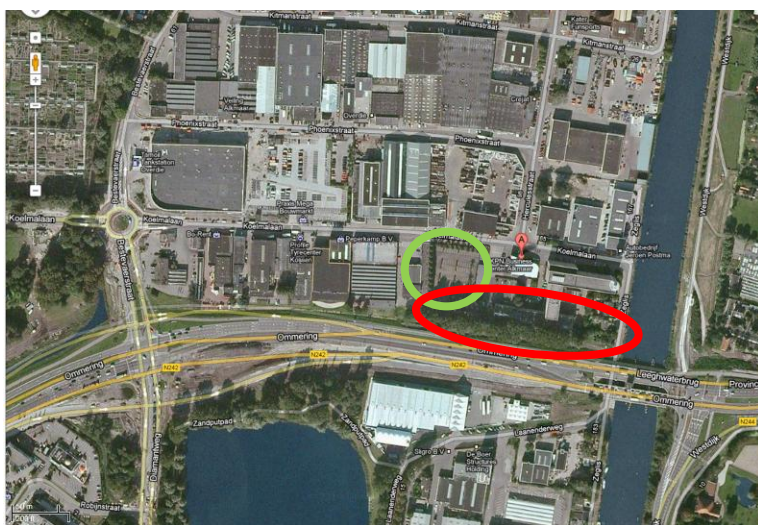
1. vleermuizen schaars zijn en de meeste soorten die voorkomen niet aan bomen zijn gebonden;
2. door onmiddellijke herplant over een grotere lengte de functie van het gebied als verbindingszone en foerageergebied snel wordt *versterkt*;
3. in de omgeving veel grotere en betere vleermuisgebieden aanwezig zijn

is onderzoek conform het vleermuisprotocol niet volledig nodig.

Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of de bomen een functie hebben als vaste baltsplaats van ruige dwergvleermuis.

Op 9 september 2012 is tussen 21.30-23.00 uur nader onderzoek uitgevoerd naar het mogelijk voorkomen van de ruige dwergvleermuis. Het onderzoek werd uitgevoerd door twee onderzoekers (dr. M. Kuiper – ervaring >200 vleermuisonderzoeken in Europa en drs. L. van Groningen (assistent met ervaring) met batdetectoren (Pettersson D 230 x. Hiermee is het geluid van de ruige dwergvleermuis goed te onderscheiden). De weersomstandigheden waren gunstig en de timing viel in het seizoen dat ruige dwergvleermuizen actief territoria bezetten en dit opvallend kenbaar maken.

Er werden geen ruige dwergvleermuizen waargenomen. Boven de parkeerplaats aan de westzijde van het gebouw foerageerden twee gewone dwergvleermuizen. De aantrekkelijkheid van deze hoek voor de dieren is waarschijnlijk deels te danken aan het feit dat het beschutte ruimte is omringd door bomen. In deze situatie zal geen verandering komen.

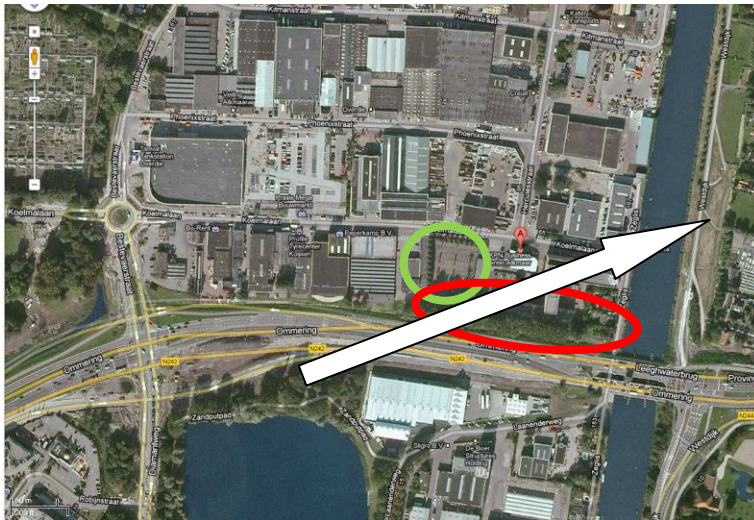

Onderzoek 9 september 2012: groen: jachtgebied gewone dwergvleermuis. Dit is de met bomen omringde parkeerplaats. Deze bomen blijven staan, er komt geen wezenlijke verandering in dit gebied.

Rood: te kappen bomen, hier werd geen enkele vleermuis waargenomen.

Op 1 oktober 2013 is tussen 20.30-22.30 uur nader onderzoek uitgevoerd naar het mogelijk voorkomen van de ruige dwergvleermuis. Het onderzoek werd uitgevoerd door dr. M. Kuiper met batdetector Pettersson D 230 x. Hiermee is het geluid van de ruige dwergvleermuis goed te onderscheiden. De weersomstandigheden waren gunstig en de timing viel in het seizoen dat ruige dwergvleermuizen actief territoria bezetten en dit opvallend kenbaar maken.

Er werden geen ruige dwergvleermuizen waargenomen. Boven de parkeerplaats aan de westzijde van het gebouw foerageerde een gewone dwergvleermuis.
Een Laatvlieger vloog hoog over zonder te stoppen in het onderzoekgebied.

Onderzoek 1 oktober 2013: groen: jachtgebied gewone dwergvleermuis. Dit is de met bomen omringde parkeerplaats. Deze bomen blijven staan, er komt geen wezenlijke verandering in dit gebied.

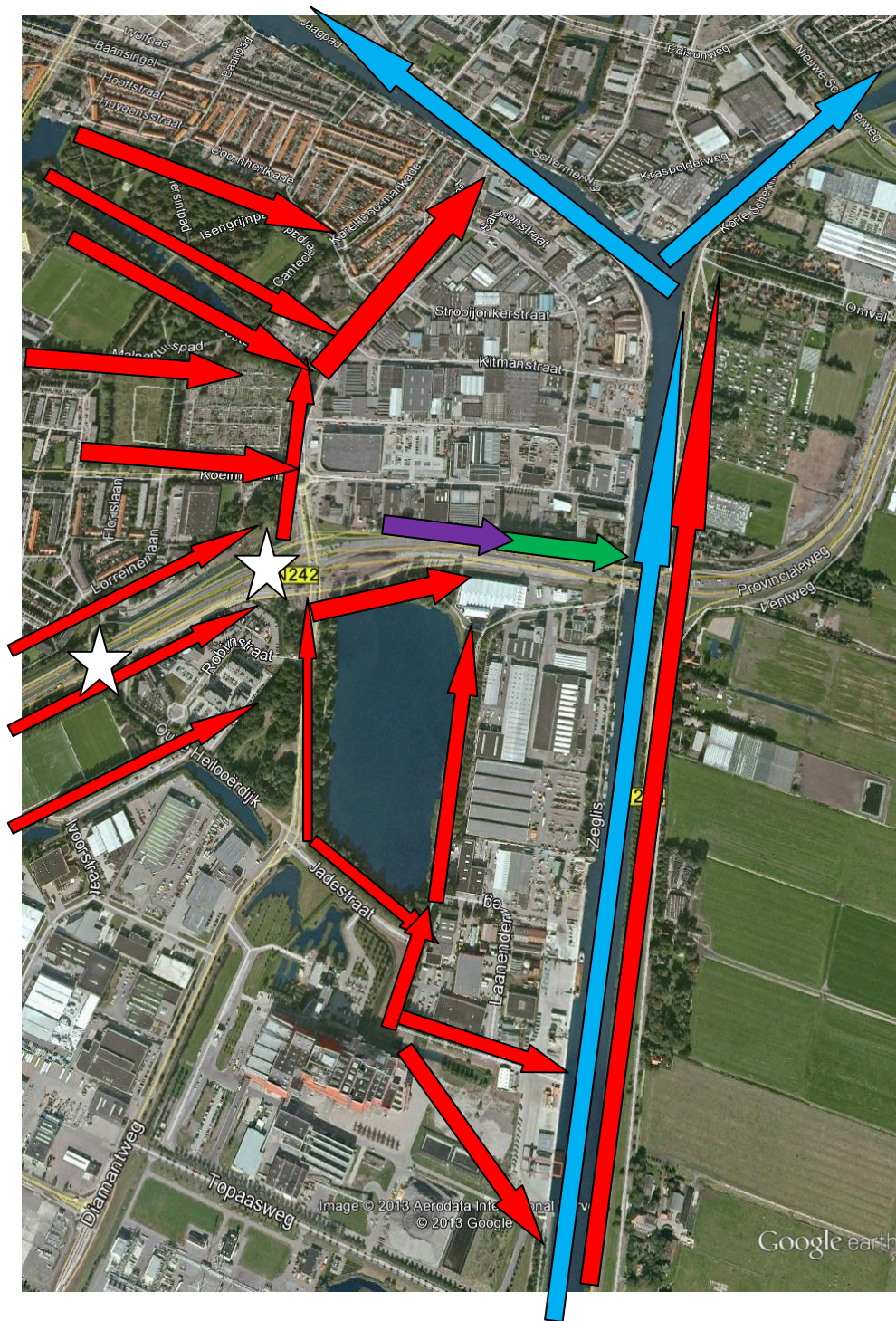
Rood: te kappen bomen, hier werd geen vleermuis waargenomen.

Pijl: overtrekkende laatvlieger.

In de regio zijn overal (groen, maar ook daarbuiten in tuinen en straten geschikt leefgebied!) geschikte foerageergebieden voor gewone dwergvleermuizen, de parkeerplaats(rood) is een kleine schakel die bovendien zijn functie als foerageergebied behoudt.

De in de regio voorkomende meervleermuis is niet aan bomen gebonden. Deze soort maakt graag gebruik van water als vliegroute en foerageergebied, deze situatie wordt door het vervangen van bomen niet aangetast.

Rood: indicaties van potentieel bruikbare vliegroutes voor boomgebonden vliegers als de gewone dwergvleermuis (andere soorten als laatvlieger vliegen zonder beperkingen overal overheen).

Blauw: indicaties van potentieel bruikbare vliegroutes voor op water gerichte vliegers als de meervleermuis.

Groen: op dit traject worden grote bomen vervangen door kleinere.

Paars: dit traject wordt nieuw aangelegd.

Ster: indicatie potentiële oversteekplaats (via hogere bomen).

4. CONSEQUENTIES RESULTATEN

Het voorkomen van broedvogels heeft gevolgen voor de timing van de werkzaamheden. Het is verboden broedende vogels te storen, ontheffing wordt niet verleend. Aangezien broedende vogels op de locatie of in de directe omgeving aanwezig kunnen zijn, is het kappen van bomen niet mogelijk in de periode dat er vogels broeden. In het algemeen is dat de periode tussen maart en augustus. Aan de randen van deze periode dient men attent te zijn op ongewoon vroeg of laat broedende vogels.

In de periode dat er geen nesten aanwezig zijn, kunnen struiken en/of bomen worden verwijderd.

Meerjarig gebruikte nesten werden op het moment van onderzoek (winter) niet aangetroffen.

De kleine grondzoogdieren en amfibieën die hier mogelijk aanwezig zijn staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Hiervoor is in het kader van een ingreep in de ruimtelijke ordening geen ontheffing nodig. We adviseren bij het uitvoeren van de werkzaamheden vluchtwegen (m.n. richting kanaal) open te laten en een rustperiode in te lassen na de kap van de bomen. Hopelijk kunnen dieren dan ontwijken richting het park aan de andere zijde van de weg. In voorkomende gevallen kunnen dieren ook worden opgepakt en naar het gebied rondom de zandputplas worden vervoerd.

Met betrekking tot vleermuizen: op basis van een analyse van het biotoop en het raadgegevens van bekende gegevens kan niet worden uitgesloten dat het gebied rond de bomen gebruik wordt als jachtgebied en/of verbindingroute door vleermuizen – in het bijzonder de gewone dwergvleermuis.

Aangezien er onmiddellijk nieuwe laanbomen van redelijke omvang worden aangeplant, zal ook in de nieuwe situatie deze mogelijke functie behouden blijven. Omdat de bomenlijn verlengd zal worden, zal de verbindingfunctie in de nieuwe situatie *beter* kunnen functioneren dan nu. De ruimte boven het parkeerterrein werd gebruikt als foerageergebied door enkele gewone dwergvleermuizen. Na herplanting van het gebied met kleinere bomen zullen de foeragemogelijkheden voor deze soort snel beter worden dan nu het geval is.

Gecontroleerd werd of de grote bomen in gebruik zijn als territorium/ baltsplaats van de ruige dwergvleermuis. Dit was tot *niet* het geval.

De meervleermuis maakt gebruik van water in de omgeving van het werkgebied, het vervangen van bomen heeft geen effect op de leefwijze van deze dieren. De laatvlieger is een enkele maal overvliegend waargenomen, deze dieren hebben geen binding met de bomen of de omgeving.

Gebruik van de bomen als winterverblijfplaats door vleermuizen is niet te verwachten – er zijn geen diepe hollen die voldoende bescherming tegen vrieskou bieden.

Ontheffing of mitigerende/compenserende maatregelen voor vleermuizen zijn ons inziens niet nodig.

Opmerking: dit onderzoek richtte zich op de bomen. Het onderzoek richtte zich niet op gebouwen. De waargenomen gewone dwergvleermuis heeft zijn vaste verblijfplaats in

gebouwen – dat kan in de ruime omtrek zijn. Zwermgedrag voor het gebouw, werd niet waargenomen. Nader onderzoek wordt aanbevolen indien gebouwen worden gesloopt o.i.d.

Tot slot

Natuur is onvoorspelbaar. Het is mogelijk dat er ondanks de zorgvuldige voorbereiding en onderzoek toch beschermde soorten worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden. In dat geval heeft de uitvoerder een zorgplicht en is verantwoordelijk voor de verdere gang van zaken. In de Flora- en faunawet is namelijk vastgelegd dat de wettelijke zorgplicht voor de aanwezige natuur gedurende het gehele plan-, uitvoerings- en beheertraject de verantwoordelijkheid is van de opdrachtgever (art. 2 Flora- en faunawet). Wij adviseren de uitvoering in handen te geven van een bedrijf dat beschikt over het certificaat gedragscode Flora- en faunawet (niveau 2), zodat de zorgplicht goed is geregeld en bij onvoorziene aanwezigheid van beschermde soorten adequaat wordt gehandeld.

Literatuurlijst

- Christian Dietz, Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Utrecht 2010.
- John Janssen, Europese natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. Utrecht 2004.
- Kees Kapteyn, Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Uitgave van de Provincie Noord-Holland. Haarlem 1995.
- Herman Limpens, Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Utrecht 1997.
- Wilfried Schober, Gids van de Vleermuizen van Europa. Met specifieke informatie over de vleermuizen in Nederland en België. Baarn 1998.
- Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland -Werkatlas 2013.

Internet

- Zoogdieratlas.nl
- Waarneming.nl
- Telmee.nl
- vleermuis.net
- vleermuizenproject.nl

Bijlage 1

Onderzoeker
dr. M. Kuiper
14-02-1958

1990-1999	Relevante werkervaring Wetenschappelijk onderzoeker (promotie) en docent VU Amsterdam.
1999-2002	Onderzoek verspreiding kleine zoogdieren, in het bijzonder de Noordse woelmuis en waterspitsmuis, Noord-Holland zuid voor provincie Noord-Holland.
1999-2013	Beheersadviseur natuur Stichting Agrarische bedrijven Spaarnwoude.
1999-2004	Inventarisatie weidevogelmeetnet Noord-Holland.
1999-2010	Ganzen- en watervogeltellingen Noord-Holland zuid voor SOVON.
1999-2013	Ongeveer 500 Natuurtoetsen/Quickscans/toetsen Habitat-richtlijn in het kader van de Flora- en faunawet diverse locaties in Nederland.
2000-2013	Steenuil- en kerkuilprojecten in Amstelland (regio-vertegenwoordig voor steenuil- en kerkuilwerkgroep in Amstelland) en Overijssel.
2004-2010	Onderzoeker voor 'Nederland, Gruttoland', 'Afstemmen instrumenten weidevogelbeheer', 'Nederland weidevogelrijk' in Bovenkerkerpolder, Ronde Hoep, Eemland en Utrechtse venen in Noord-Holland.
1998-2013	Begeleiding vrijwillige weidevogelbescherming in de regio's Amstelveen, Amsterdam, Weesp, Mijdrecht en Spaarnwoude in dienst van Landschapsbeheer Noord-Holland en Landschapsbeheer Utrecht.
1999-2013	Broedvogelinventarisatie Ronde Hoep, Bovenkerkerpolder, Demmerik, Veldzijde, Teckop, Oud, Spaarnwoude, Aa etc. etc.
2000-2013	Vleermuisonderzoeken i.v.m. sloop gebouwen of rooien bomen op 60 locaties in Nederland, waaronder Zuid-as in Amsterdam.

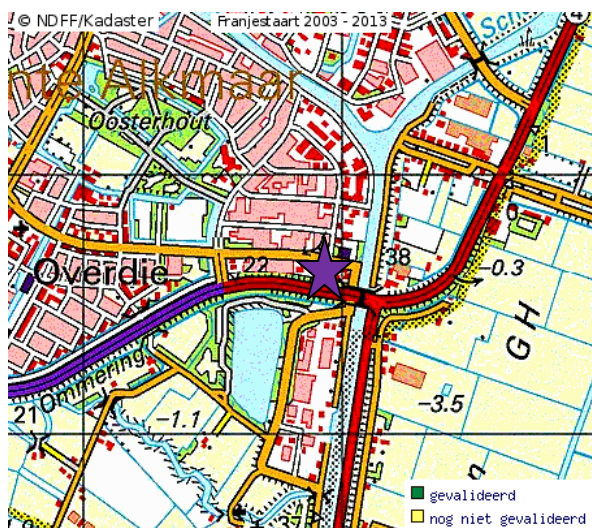
2009-2013	Ecoloog Zuid-as Amsterdam.
2003- 2005	Vegetatieopnamen Leyduin.
2000-2013	Tiental Beheerplannen diverse locaties ecologisch groen Amsterdam (Noord, IJburg, Slotervaart/Osdorp).
2002, 2004, 2005	In kaart brengen ecologische hoofdstructuur Noord-Holland
2000, 2004, 2009	Aanleg kunstmatige ijsvogelbroedwanden in Amstelveen, Amsterdam en Amsterdamse bos
1999-2011	Afsluiten contracten Subsidieregeling Agrarische Natuur
2010-2015	Gebiedscoördinator agrarisch natuurbeheer voor de provincie Noord-Holland Zuid.
2010-2013	Aanvraag SNL-a Amstel- Gooi en Vechtstreek, Zuid-west Rijnland en Utrechtse venen

Verbonden aan KNNV, SOVON, NOZOS en RAVON.

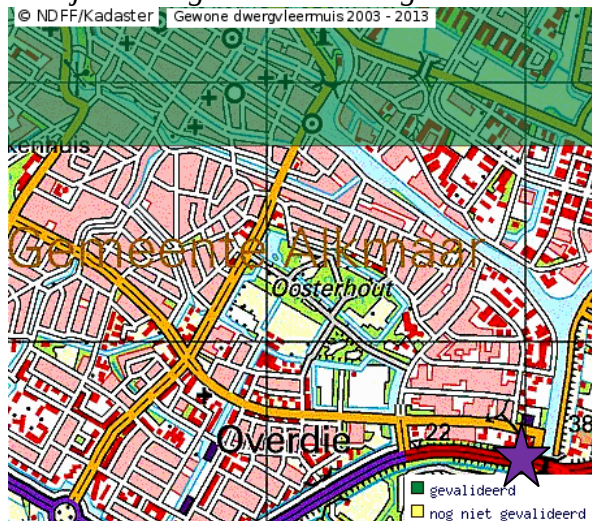
Bijlage 2 vleermuiswaarnemingen 2003-2013

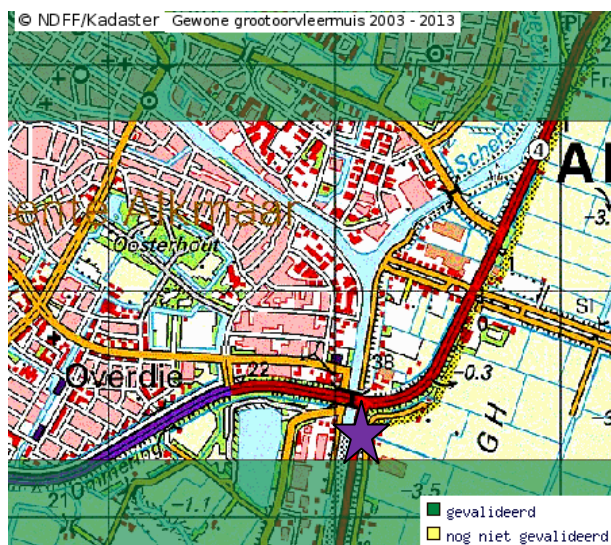
Baardvleermuis: geen waarnemingen

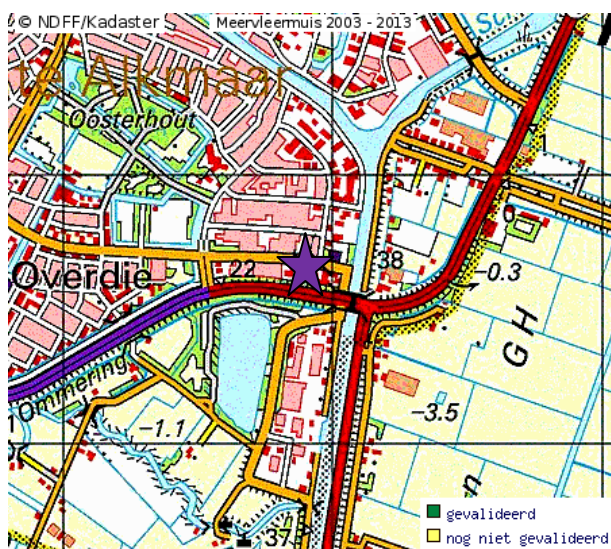
Franjestaart: geen waarnemingen

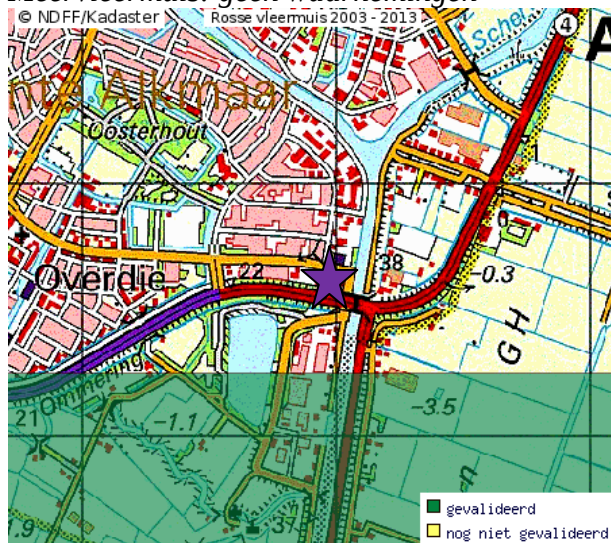
Gewone dwergvleermuis: waarnemingen noordelijk v.h. werkterrein

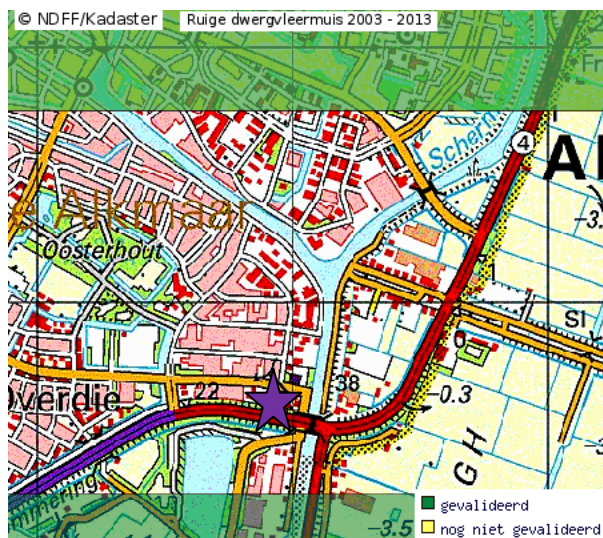
Gewone Grootoor: waarnemingen ten noorden en ten zuiden

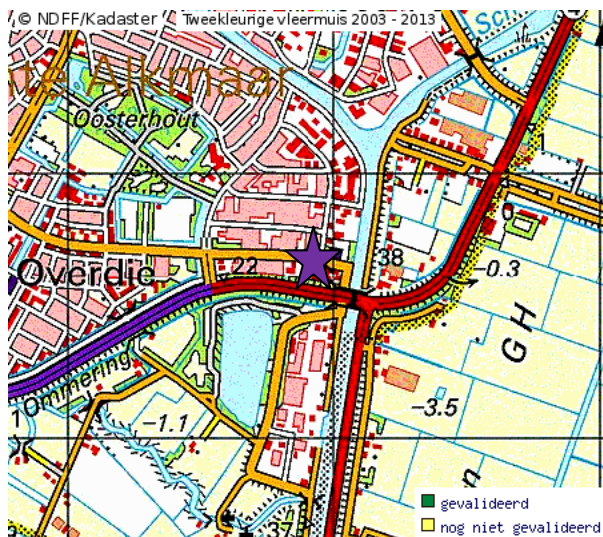
Meervleermuis: geen waarnemingen

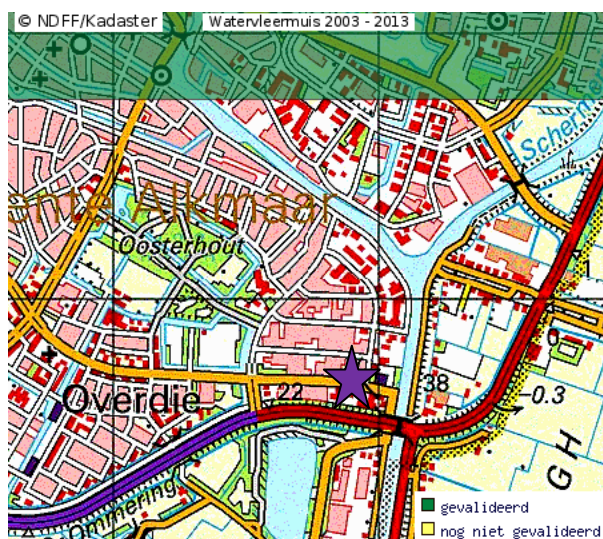
Rosse vleermuis: waarneming ten zuiden van het werkterrein

Ruige dwergvleermuis: waarnemingen noordelijk en zuidelijk vh werkterrein

Tweekleurige vleermuis: geen waarnemingen

Watervleermuis: waarnemingen ten noorden vh werkterrein